

Λυχνία

ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΟΥ ΑΡΤΟΥ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Η ἐκκλησιαστική μας παράδοση τονίζει ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τῶν προτυπώσεων καὶ συμβολισμῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Σὲ κάποιο ὕμνο πρὸς τὴν Παναγία ψάλλουμε: *Χαῖρε, ἔμψυχε τράπεζα, ἄρτον ζωῆς χωρήσασα.* Ἡ φράση παραπέμπει εὐθέως στὴν **τράπεζα τῆς προθέσεως**, εἰκόνα-ἀρχέτυπο τῆς παλαιᾶς λατρείας τοῦ Ἰσραήλ. Τί ἀκριβῶς ἦταν ἡ τράπεζα αὐτή;

Ἀνήκε στὸν ἐξοπλισμὸ τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου, τοῦ πρώτου φορητοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἦταν ἓνα στενόμακρο τραπέζι ἀπὸ ἄσηπτο ξύλο ἀκακίας, καλυμμένο ὀλόκληρο μὲ καθαρὸ χρυσάφι. Ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι ἦταν φτιαγμένα καὶ ὅλα τὰ σκεύη του: Δίσκοι, λεκάνες, κανάτες, ποτήρια γιὰ τίς σπονδές.

Πάνω σ' αὐτὴν τὴν τράπεζα ἦταν μόνιμα τοποθετημένοι, ὡς προσφορά ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως. Ἦταν δώδεκα μεγάλοι ἄρτοι ἀπὸ σιμιγᾶλι, σὲ δύο στήλες, ἀπὸ ἕξι στὴν καθεμιᾶ. Πάνω σὲ κάθε στήλη ἔβαζαν καθαρὸ θυμίαμα, ποὺ καιγόταν γιὰ νὰ θυμίζει ὅτι οἱ ἄρτοι προορίζονταν γιὰ τὴ λατρεία καὶ ἀνήκαν στὸν Κύριο. Κάθε Σάββατο τοποθετοῦνταν δώδεκα νέοι ἄρτοι. Μόνο οἱ ἱερεῖς, ὁ Ἀαρὼν καὶ οἱ ἀπόγονοί του, εἶχαν δικαίωμα νὰ τρῶνε αὐτοὺς τοὺς ἁγιασμένους ἄρτους (Ἐξ. 25, 23-30· 37, 10-16. Βλ. καὶ ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ, ἀρ. φ. 398, Σεπτ. 2016).

Ἡ Παρθένος Μαρία, στὴν ἡλικία τῶν τριῶν μόλις ἐτῶν, εἰσοδεύει στὸν Ναὸ τοῦ Κυρίου. Εἰσέρχεται στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων,

ὅπου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἰσέλθει κανεὶς, *εἰ μὴ μόνον ὁ ἀρχιερεὺς*, καὶ αὐτὸς *ἅπαξ μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ*, γιὰ νὰ προσφέρει ὑπὲρ τοῦ λαοῦ θυσία ἐξιλασμοῦ. Πεντακάθαρη ἀπὸ ἁμαρτίες ἡ Μαρία, *δι' ὑπερβάλλουσας καθαρότητα*, ὑπερβαίνει καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου. Εἰσέρχεται στὸ ἱερὸ τοῦ Ναοῦ, ὥστε νὰ γίνει *πρὸς ὑποδοχὴν ἐτοιμῆ Θεοῦ*. Ἐτοιμάζεται νὰ ὑποδεχτεῖ τὸν Θεό.

Στὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων τρέφεται ἡ ἴδια πρῶτα καλὰ, κατὰ παράδοξο τρόπο, μὲ ἐπουράνιο ἄρτο ἀπὸ χέρι ἀγγέλου, τοῦ Γαβριήλ. Ἀνατρέφεται ἱερῶς καὶ μειταίει στὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ ἀπ' τὸν ἀρχάγγελο, ποὺ θὰ τὴν ὑπηρετεῖ σὲ κάθε τῆς βῆμα. Προσεύχεται μυστικά στὴ σιωπῇ τοῦ Ναοῦ. Εἶναι ἡ πρώτη ἡσυχάστρια, κατὰ τὸν ἅγ. Γρηγόριο Παλαμᾶ. Ἡ παραμονὴ τῆς στὸν Ναὸ δὲν εἶναι μιὰ παθητικὴ ἀπραξία, ἀλλὰ μιὰ δυναμικὴ, ἐνεργὸς προετοιμασία γιὰ τὸ συγκλονιστικὸ γεγονός, στὸ ὁποῖο θὰ κληθεῖ νὰ πρωταγωνιστήσῃ σὲ λίγο.

Γι' αὐτὸ καὶ μὲ τὴ σειρά τῆς ἀποβαίνει ἐν συνεχείᾳ τροφὸς τῆς ζωῆς. Καταξιώνεται νὰ γίνει *γῆ ἀγαθῆ, τὸν στάχυν ἢ βλαστήσασα τὸν ἀγεώργητον. Χώρα ἀνήροτος, χωράφι* στὸ ὁποῖο χωρὶς ἀνθρώπινη παρέμβαση, ἀλλὰ μὲ ἐνέργεια Θεοῦ, φυτρώνει, βλαστάνει καὶ ὠριμάζει ὁ θεῖος στάχυς, ἀπ' τὸν ὁποῖο φτιάχνεται ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. Ἀποβαίνει ἔτσι **ζωῆς τοῦ ἄρτου τράπεζα** ἡ Παναγία, *τοῦ ἄνωθεν δι' ἔλεον καταβάντος*. Γίνεται μιὰ θεϊκὴ, μυστικὴ, ἁγία τράπεζα καὶ βαστάζει ἐπάνω τῆς τὸν ἄρτο, ποὺ γεμάτος

ΜΕΡΙΜΝΕΣ ΚΑΙ ΑΓΧΟΣ

Πύρια πηγή άγχους για τόν σύγχρονο άνθρωπο είναι ή φροντίδα για τά πράγματα πού άφοροϋν τήν ζωή μας πάνω στή γή. Πρόκειται για όλα εκείνα πού στό Εϋαγγέλιο χαρακτηρίζονται σάν «μέριμνες». **Μέριμνα** σημαίνει: φροντίδα, έγνοια. Σημαίνει, όμως, και άνησυχία, σκοτούρα. **Μεριμνώ** σημαίνει: έχω σκοτοϋρες, έχω άνησυχίες, προσπαθώ νά κάνω κάτι, νά φροντίσω για κάτι. Στό κατά Ματθαίον Εϋαγγέλιο ύπάρχει ένα έκτενές κείμενο πού άναφέρεται στίς μέριμνες. Όλοι οί άγιοι πατέρες και οί σύγχρονοι έρμηνευτές μεταφράζουν τήν «μέριμνα» ως **άνησυχία**, πού είναι ή μεταφορική σημασία τής λέξης στά άρχαία ελληνικά. Λέει, λοιπόν, ό Χριστός εκεί:

“Μήν μεριμνάτε για τήν “ζωή” σας, τί θά φάτε και τί θά πιείτε· μήτε για τό σώμα σας, τί θά φορέσετε! Δέν είναι άνωτερη ή ζωή άπό τό φαγητό; και τό σώμα, άπό τό ρούχο; Ρίξτε μιá ματιά στά πουλιά πού πετοϋν στόν οϋρανό. Δέν σπέρνουν. Οϋτε θερίζουν. Οϋτε μαζεύουν τρόφιμα σέ άποθήκες. Και όμως, ό Πατέρας σας ό οϋράνιος τά τρέφει! Σεις δέν διαφέρετε πολύ άπό τά πουλιά; Και γιατί χαλάτε τόν κόσμο (=«μεριμνάτε») για τό τί θά φορέσετε; Μάθετε άπό τά κρίνα του άγρου πώς μεγαλώνουν!... Άν λοιπόν τό χορταράκι του άγρου, πού ύπάρχει μόνο για «σήμερα» και «αϋριο» τό ρίχνουν στόν φοϋρνο, ό Θεός τό ντύνει έτσι, δέν θά φροντίσει πολύ περισσότερο για σάς, όλιγόπιστοι; Γι’

αϋτό, σεις πρώτα άπ’ όλα ζητείτε τήν βασιλεία του Θεού και τήν δικαιοσύνη Του· και τότε όλα αϋτά θά σάς δοθοϋν!” (Ματθ. 6,25-33).

“Όστε, πρώτα – πρώτα ό άνθρωπος πρέπει νά επιλύσει τό πρόβλημα του ύπαρξιακού του άγχους. Δηλαδή, νά ξεκαθαρίσει τί είναι ό Χριστός· και τί συμβαίνει στό έσωτερικό τής ψυχής του μέ τά πάθη και τίς άδυναμίες του. Αϋτό είναι ένα γεγονός πού δέν μπορούμε νά τό άποφύγουμε.

”Επειτα, άς σκεφθοϋμε για τίς μέριμνες ως έξής:

Ό Θεός, ό όποιος φροντίζει τόσο για όλους, θά φροντίσει και για μās, στηρίζοντας τίς προσπάθειές μας. Γι’ αϋτό και λέει ό άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος: «**Δέν λέει τό Εϋαγγέλιο μή φροντίζετε, αλλά νά μήν έχετε άγωνία**» (Είς τό κατά Ματθαίον, Όμιλία ΚΑ, § β’, PG 57, 297-298). Πώς γίνεται νά μήν έχω άγωνία; Γνωρίζοντας ότι ό Χριστός καταλαβαίνει τήν άνάγκη μου. Γι’αϋτό και μās προτρέπει: «Ζητάτε και θά σάς δοθει· ψάξτε και θά βρείτε· κρούετε τήν θύρα και θά σάς άνοιχθει» (Ματθ. 7,7). Δέν κατάλαβε ό σύγχρονος κόσμος τί είναι ό Χριστός. Γι’ αϋτό δέν Του άπειθϋνεται μέ τήν άνάλογη πίστη και έμπιστοσύνη. Ό Θεός θά μās άκούσει γιατί δέν κλείνει τό αϋτί Του στίς παρακλήσεις μας. Στό «Πάτερ ήμϋν» τόν ονομάζουμε «Πατέρα μας». ”Ε, δέν μπορεί ό πατέρας νά άδιαφορεί για τά παιδιά του! Και ύπάρχουν πολλά παραδείγματα στό Εϋαγγέλιο, για τήν άπειρη φιλανθρωπία του Χριστου κατά τήν επί γής παρουσία Του. Και αν δέν γίνει αϋτό πού θέλω;

εύσπλαχνία και άγάπη κατεβαίνει άπ’ τόν οϋρανό, για νά δώσει στόν κόσμο μιá καινούργια ζωή.

”Η έμψυχος αϋτή τράπεζα του άρτου τής ζωής τράφηκε με οϋράνιο άρτο εν τῷ ναῷ Κυρίου, για νά άποκησει τῷ κόσμῳ ζωής άρτον, τόν Λόγον του Θεού και Πατρός, τόν Χριστό. ”Εγινε ζωηφόρος τράπεζα πού βα-

στάζει και μās προσφέρει όχι τούς άρτους τής προθέσεως τής παλαιάς εκείνης νομικής λατρείας, αλλά τόν άρτο πού κατέβηκε για χάρη μας άπό τόν οϋρανό. Μās δίνει τή δυνατότητα νά γίνουμε κι έμεις μέτοχοι *άρτου ζωής αιώνιζούσης*. Και ό άρτος πού χαρίζει τήν αιώνια ζωή, είναι **μόνο ό Χριστός**.

Πρωτ. Δ. Μ.

Η ΣΑΠΙΛΑ ΤΗΣ ΜΝΗΣΙΚΑΚΙΑΣ

νας από τούς πύο έπιφανείς ποιητές τής Σοβιετικής Ρωσίας, ό Εύγένιος Γεφτουςένκο, περιγράφει κάπου μιά παιδική του ανάμνηση, πού είχε αφήσει μέσα του άνεξίτηλο τό άποτύπωμά της: Στίς 17 'Ιουλίου 1944, παρακολούθησε πλάι στην μητέρα του τήν πορεία 20.000 Γερμανών αιχμαλώτων πολέμου, καθώς διέσχιζαν τήν Κόκκινη Πλατεία τής Μόσχας. Γράφει:

Τά πεζοδρόμια ήταν πλημμυρισμένα από κόσμο. 'Η άστυνομία και ό στρατός είχαν δημιουργήσει κλοιό. Τό πλήθος άποτελούνταν κυρίως από γυναίκες, μέ χέρια τραχιά από τήν σκληρή δουλειά, μέ ώμους γυρτούς, άφου αύτοί σήκωσαν τό μισό βάρος του πολέμου. Καθεμιά τους κάποιον θά είχε χάσει από τίς σφαίρες των Γερμανών: πατέρα ή σύζυγο, άδερφό ή γιό. Γυρισμένες προς τά 'κει άπ' όπου θά έμφανιζόταν ή φάλαγγα, κοιτούσαν μέ μάτια γεμάτα μίσος...

Ξαφνικά ή στάση τους άλλαξε. Μπροστά τους είχαν τούς Γερμανούς στρατιώτες, ισχνούς, αξύριστους, μέ βρώμικους λεκιασμένους άπό τά αίματα έπίδésμους. Περιπατούσαν κουτσαίνοντας, στηριγμένοι στίς πατερίτσες ή στόν διπλανό τους, μέ τά κεφάλια κάτω. Άπόλυτη σιωπή άπλώθηκε στόν δρόμο. Άκούγονταν μόνο τό σούριμο από τίς μπότες και ό γδούπος από τίς πατερίτσες.

Έκείνη τήν στιγμή είδα μιά ήλικιωμένη γυναίκα, πού φορούσε κάτι ξεχαρβαλωμένες μπότες. Προχώρησε μπροστά, άγγιξε τόν ώμο του άστυνομικού και του είπε: «Άφήστε με νά περάσω». Ό τρόπος της είχε μιά άφοπλιστική επίδραση στόν άστυνόμο, άν κρίνω από τό γεγονός πώς έκανε πέρα για νά διαβεί. Πλησίασε τήν φάλαγγα, έβγαλε από τό παωφόρι της ένα πολύχρωμο μαντήλι και τό ξετύλιξε. 'Ηταν ένα ξεροκόμματο μαυρο

ψωμί. Τά χρόνια εκείνα ή τροφή δέν περίσσευε από κανέναν. Και μιά μπουκιά ψωμί ήταν θησαυρός! Κι εκείνη μέ άδέξιες κινήσεις κατάφερε νά τό σφηνώσει στην τσέπη ενός στρατιώτη, πού κόντευε νά σωριαστεί από τήν εξάντληση.

Αυτό ήταν! Μονομιās, από κάθε γωνιά του συγκεντρωμένου πλήθους ξεχύθηκαν γυναίκες κι άρχισαν νά τρέχουν κοντά τους, για νά τούς προσφέρουν ψωμί, τσιγάρα, ό,τι είχαν πάνω τους. Οι στρατιώτες δέν ήταν πά έχθροί, ήταν άνθρωποι!... (Jim Forest, Άγαπώντας τόν έχθρό μου, εκδ. Πορφύρα, σελ. 75).

* * *

Ίσως δέν είναι τόσο σπάνιο νά μή μπορούμε νά δούμε τούς έχθρούς μας σάν... ανθρώπους! Και επίσης δέν είναι σπάνιο, όταν τούς δούμε νά πάθουν κάτι ή νά ύποφέρουν, όχι μόνο νά μήν τούς λυπόμαστε, αλλά και νά χαιρόμαστε πού πονάνε! «Καλά νά πάθει!», λέμε. «'Αστονε νά μάθει...!», και άλλα παρόμοια. Και νά σκεφτούμε ότι οι δικοί μας έχθροί σίγουρα δέν μάς έκαναν ό,τι έκαναν οι γερμανοί του πολέμου στίς ρωσίδες πού άναφέραμε!

Πόσο μακριά είμαστε από τήν συμβουλή του άγίου 'Ιωάννου τής Κλίμακας, πού λέει:

«Τότε θά καταλάβεις ότι άπαλλάχτηκες από αύτή τήν 'σαπίλα', τήν μνησικακία δηλαδή, όχι όταν προσεύχεσαι άπλώς για εκείνον πού σε λύπησε, ούτε όταν του προσφέρεις δώρα, ούτε όταν του στρώσεις τραπέζι, αλλά όταν μάθεις πώς του συνέβη κάποια συμφορά, ψυχική ή σωματική, και πονέσεις και κλάψεις ΣΑΝ ΝΑ ΕΠΡΟΚΕΙΤΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ»!!!

Επί τέλους, άς ξεκινήσουμε κάποτε από τό... πρώτο - έστω - σκαλοπάτι, πού ανέφερε ό άγιος, **νά προσευχόμεστε γι' αυτούς πού μάς λύπησαν**. Εκτός κι άν δέν θεωρούμε «σαπίλα» τό πάθος τής μνησικακίας! Μή γένοιτο, Κύριε!

Άρχιμ. Β.Λ.

Μά ό Χριστός, ως Πατέρας μου, γνωρίζει τί είναι καλύτερο για μένα και μέ βοηθά νά ύπομένω μέ γαλήνη και ειρήνη τήν στέρηση αυτου πού ζήτησα ή τήν προσαρμογή του σε κάτι άλλο.

Επομένως ή άπόλυτη έμπιστοσύνη

στό πρόσωπο του Χριστου (ως του Υιου του Θεου όμως!) μάς βάζει στόν σωστό δρόμο. Και τότε μπορούμε να καταλάβουμε τί σημαίνει: **μή φροντίζεις μέ άγωνία, αλλά φρόντισε μέ ήρεμία!**

Άρχιμ. Ν. Κ.

ΘΥΓΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΗ

Ἄββας Βαρσανούφιος λέει: «Μή ζητήσεις σωματικήν ἀνάπαυσιν, ἐάν μή δώῃ σοι αὐτήν ὁ Κύριος» (Βαρσανουφίου καὶ Ἰωάννου, Κείμενα διακριτικά καὶ ἡσυχαστικά, ἐρωτ. ρθ', ἐκδ. «Ἐτοιμασία», Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου, Καρέας 1996, τόμος Α', σ. 244). Τί ἐννοεῖ;

- Θέλει νά πει νά μὴν κοιτάζει κανεὶς τὸ χουζούρι του, τὸ βόλεμά του. Αὐταπάρνηση χρειάζεται πρῶτα καὶ ὕστερα ἐρχονται πολλές θεῖες δυνάμεις, γιατί, ὅταν ὑπάρχη αὐταπάρνηση, τότε ὁ Θεὸς δίνει στὸν ἄνθρωπο τὴν Χάρη Του.

Ἄν ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας, τότε δέχεται τὴν θεία βοήθεια, τὸν οἰκονομαεὶ ὁ Θεός. Ἀνάλογη μέ τὴν θυσία καὶ μέ τὴν προσευχή πού κάνει κανεὶς γιὰ τὸν συνάνθρωπό του, εἶναι καὶ ἡ βοήθεια πού λαμβάνει ἀπὸ τὸν Θεό. Μιά φορά πού πήγαινα ἀργά τὸ ἀπόγευμα ἀπὸ τὴν Μονή Σταυρονικήτα στό Καλύβι τοῦ Παπα-Τύχωνα - τὸ ἐτοιμαζα τότε (1968), γιὰ νά μείνω ἐκεῖ - μέ σταμάτησε στὸν δρόμο κάποιος πού εἶχε πολλά προβλήματα. Στάθηκα ὄρθιος, φορτωμένος μέ τὸν τουρβά γεμάτο πράγματα καὶ τὸν ἀκουγα· ψιχάλιζε κιόλας. Νύχτωσε καὶ ἐκεῖνος ἔλεγε-ἔλεγε συνέχεια. Ψιχάλα-ψιχάλα, εἶχαμε γίνει μούσκεμα. Κάποια στιγμή μοῦ ἤρθε ὁ λογισμός: «Πῶς θά βρῶ τὸ Καλύβι; Νύχτα, λάσπη, τὸ μονοπάτι δύσκολο, δέν ἔχω καὶ φακό, ἀλλά πῶς νά τὸν διακόψω;». Τὸν ρώτησα πού θά μείνει, μοῦ εἶπε σέ ἓνα κοντινὸ Κελλί. Σταθήκαμε λοιπὸν ἐκεῖ μέχρι τὰ μεσάνυχτα. Μόλις χωρί-

σαμε καὶ πῆρα τὸ μονοπάτι, γλίστρησα κι ἔπεσα μέσα στὰ βάτα. Τὰ παπούτσια ἔφυγαν κάτω, ὁ τουρβάς πιάνστηκε στὰ κλαδιά, τὸ ζωστικό μαζεύτηκε στὸν λαιμό. Δέν ἔβλεπα τίποτε. Ὅποτε εἶπα: «Καλύτερα ἄς μείνω ἐδῶ καὶ ἄς ἀρχίσω τὸ ἀπόδειπνο. Θά κάνω καὶ τὸ Μεσονυχτικό καὶ τὸν Ὅρθρο, θά φωτίσει καὶ θά βρῶ τὸ κελλί μου. Ἄραγε αὐτός ὁ καημένος θά βρῆ τὸν δρόμο του;». Μόλις ἔφθασα στό «Ἐλέησόν με ὁ Θεός κατὰ τὸ μέγα

Ὄσιου Παΐσιου Ἀγιορείτου
(1924-1994)

ἔλεός σου», ξαφνικά, ἓνα φῶς, σάν προβολέας, φώτισε ὅλο τὸν λάκ-

κο τῆς Καλιάγρας! Βρῆκα τὰ παπούτσια καὶ ξεκίνησα. Ὅλο τὸ μονοπάτι ἦταν μέσ' στό φῶς. Ἐφθασα στό Καλύβι, βρῆκα καὶ τὸ κλειδί ἀπὸ τὸ λουκέτο, πού ἦταν τόσο μικρὸ καὶ τὸ εἶχα βάλει σέ τέτοιο μέρος πού, καὶ μέρα νά ἦταν, δύσκολα θά τὸ ἔβρισκα. Μπήκα μέσα, ἀναψα τὰ καντήλια στό ἐκκλησάκι, καὶ τότε χάθηκε ἐκεῖνο τὸ φῶς. Δέν χρειαζόταν ἄλλο!...

(Λόγοι Ε', ἐκδ. Ἡσυχαστηρίου «Ἰωάννης ὁ Θεολόγος», Σουρωτὴ Θεσσαλονίκης, 2006, σελ. 55-56).

ΛΥΧΝΙΑ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μηνιαῖον Περιοδικόν

Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Νικοπόλεως Χρυσόστομος

Ἰπεύθ.: Ἀρχιμ. Νίκων Κουτσιδῆς*

Τηλ. 26820 51161* Κωδικός 091984

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016 * Ἀρ. Φύλλου 400* Ἔτος ΛΣΤ'

Διανέμεται δωρεάν * Εἰσφορές δεκτές

Γραφικὲς Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ» Α.Ε.

Τηλ. 2397 023 313 Ἀσπροβάλτα Θεσ/νίκης

